

«Світлотінь. Малювання куба».

урок образотворчого мистецтва
у 5 класі

Вчитель: Андрєєва Ж.В.

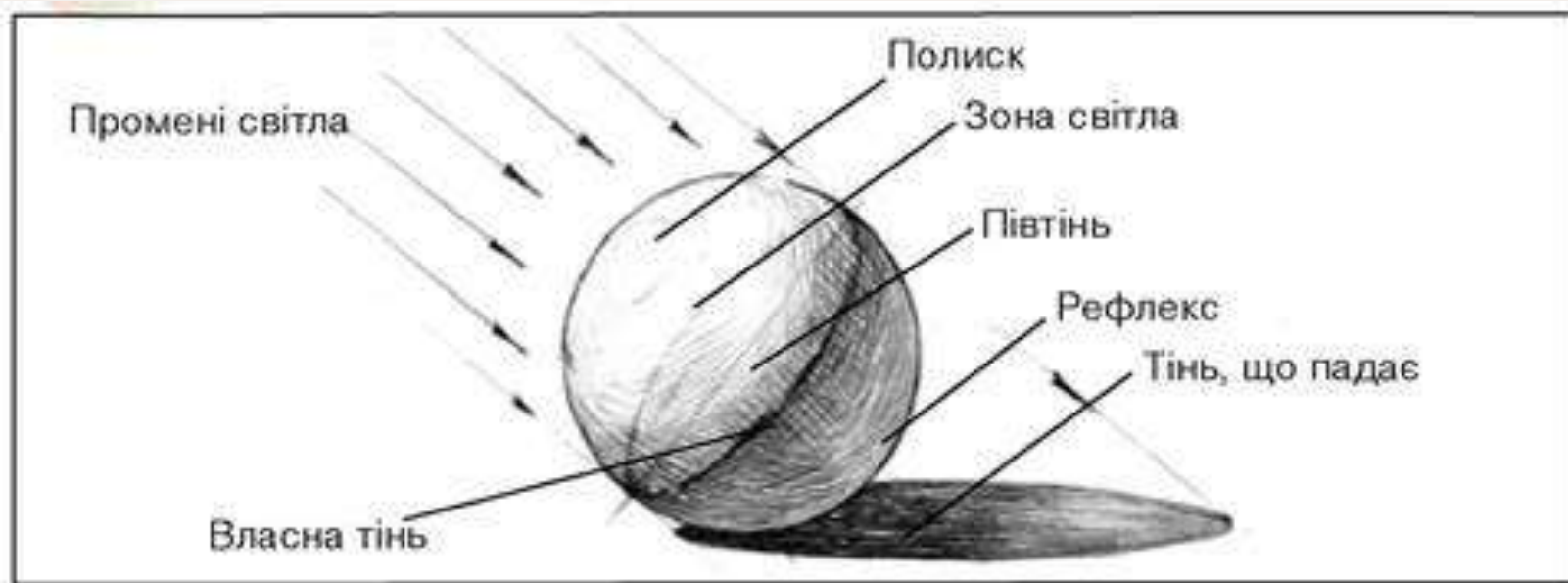
Для того щоб зобразити предмет об'ємним, ми маємо виявити на ньому світло і тіні. Як вони розміщуються?

- Закономірності розміщення світла і тіней на предметі легше помітити, якщо освітити його направленим збоку електричним світлом (наприклад, настільною лампою, що стоїть недалеко від предмета).
- Найсвітлішим місцем є **полиск**. Це та поверхня, що розміщена найближче до світла і перпендикулярно до його променів, ніби перетинає їм шлях.
- Освітлені ділянки поруч із полиском - зона **світла**. Що більший кут нахилу поверхні від напрямку променів, то більше вона занурюється у **півтінь**.
- Той бік предмета, на який зовсім не потрапляє світло, міститься в **тіні**.

Але якщо уважно придивитися до тіньового боку предмета, можна помітити, що він ледь-ледь освітлений. Звідки?

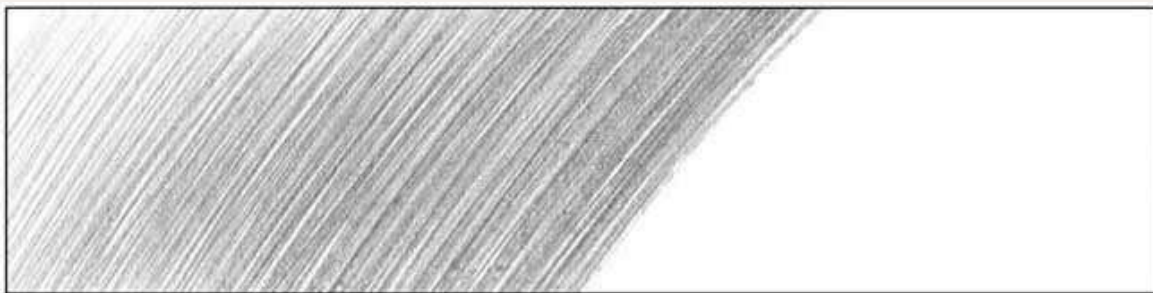
- Це - **відблиск**, віддзеркалення світла від освітлених ділянок поруч. Таке ледь помітне випромінювання на тіньових ділянках називають **рефлексом**. Рефлекс завжди міститься у власній тіні предмета.
- Предмет має також і **тінь, що падає**. Вона виникає з протилежного від світла боку, там, де зображуваний нами предмет перешкоджає променям світла потрапити на площину, тінь ніби падає від нього. Вона здебільшого темніша за власну.

Власна тінь - це темний, протилежний освітленому, бік предмета.

Закономірності розміщення світла і тіней на предметі

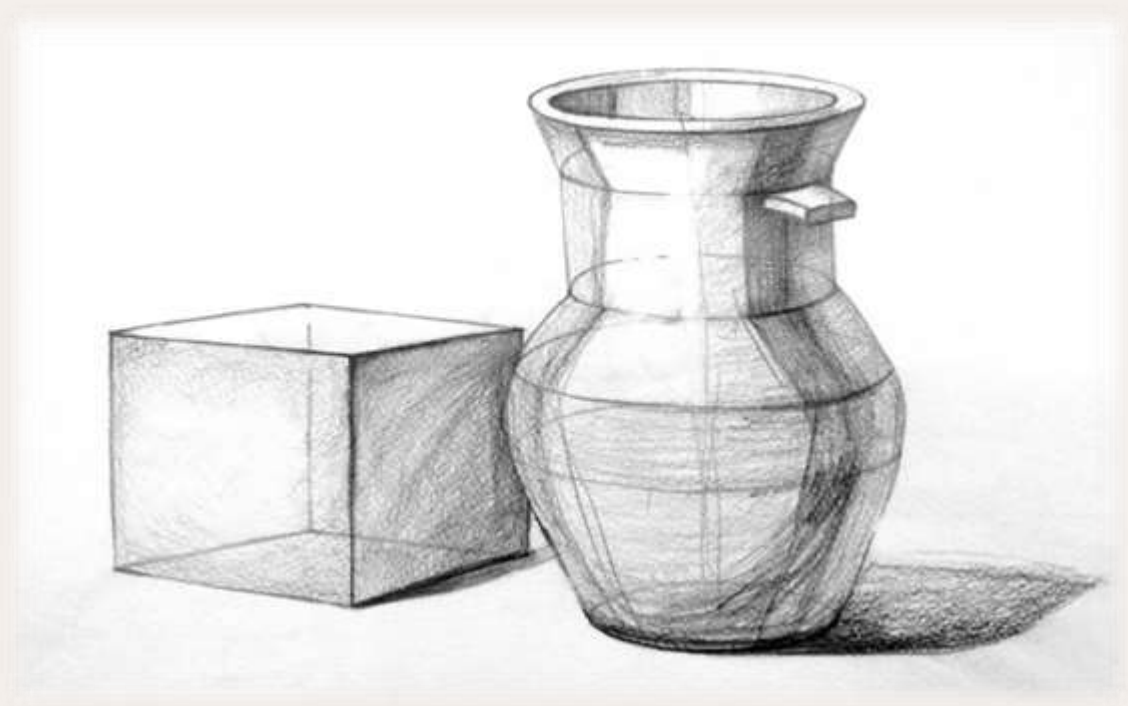
Послідовність зміни **тону** (ступінь яскравості, різниці між темним і світлим) на поверхні предмета така:

Штрих - це коротка рисочка, лінія, яку ми робимо гостро заточеним графітним олівцем.

- 1 *полиц*
- 2 *світло*
- 3 *півтінь*
- 4 *власна тінь*
- 5 *рефлекс*
- 6 *тінь, що падає*

На предметах штрих треба накладати за їхньою формою, повторюючи напрямки і зміни форми. Це також допомагає зобразити об'єм.

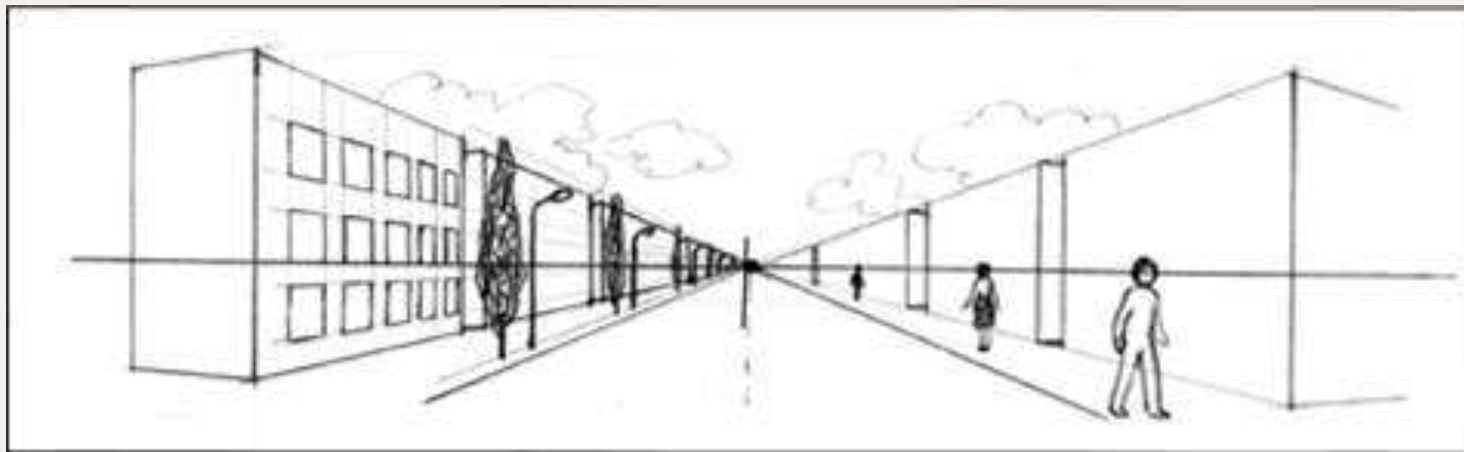

Білий папір просвічується між тонкими лініями, і тому з першого разу досягти темного тону неможливо.

Щоб його досягти, поверх першого шару штрихів ми маємо накласти другий, третій і т. д.

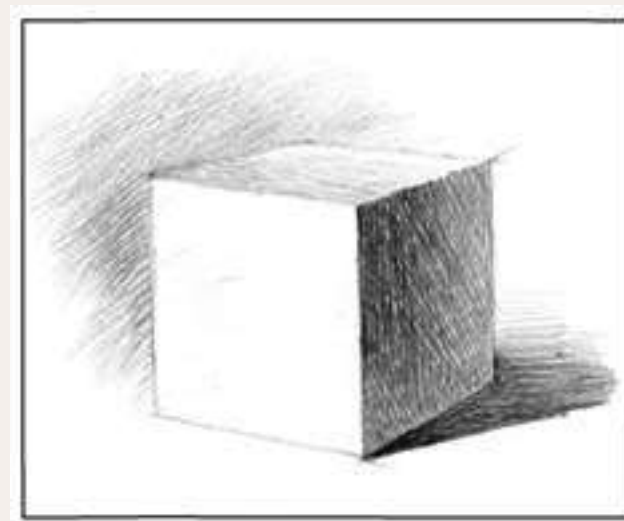
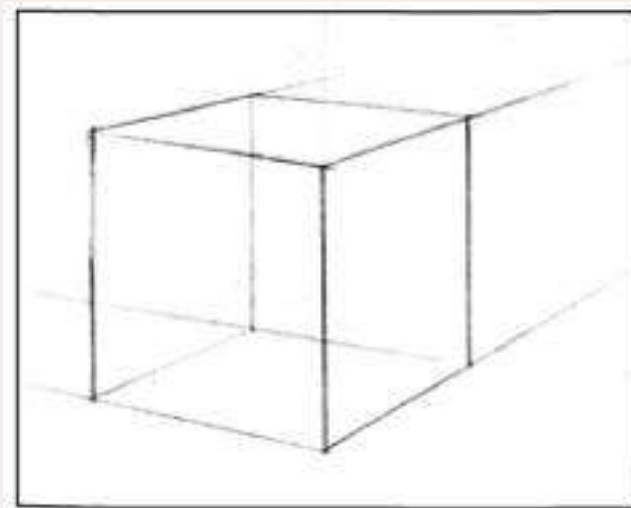
Згідно із законами перспективи, що далі від нас міститься предмет чи його частина, то меншим він нам здається. Ми побачимо, що будинки, постаті людей і дерева у міру їх віддалення від нас здаються меншими і ближчими до **лінії горизонту** - уявної горизонтальної лінії, де зустрічаються небо і земля.

На лінії горизонту предмети зменшуються настільки, що здаються крапками.

*Спробуймо застосувати закон перспективи на практиці.
Розгляньмо, як будується куб.*

***Куб** - це геометрична фігура, кожна сторона якої - квадрат. Куб треба починати рисувати з побудови каркаса, ніби дивлячись крізь поверхні, і тих граней, яких ми не бачимо.*

Творче завдання

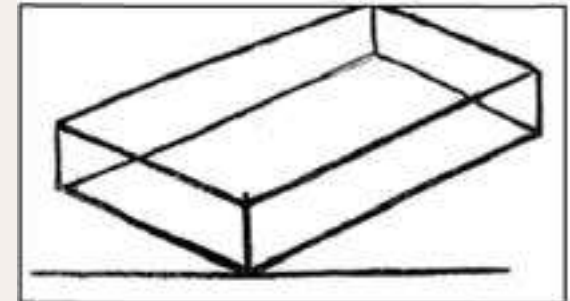
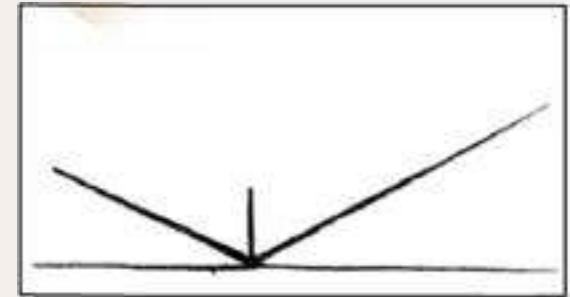
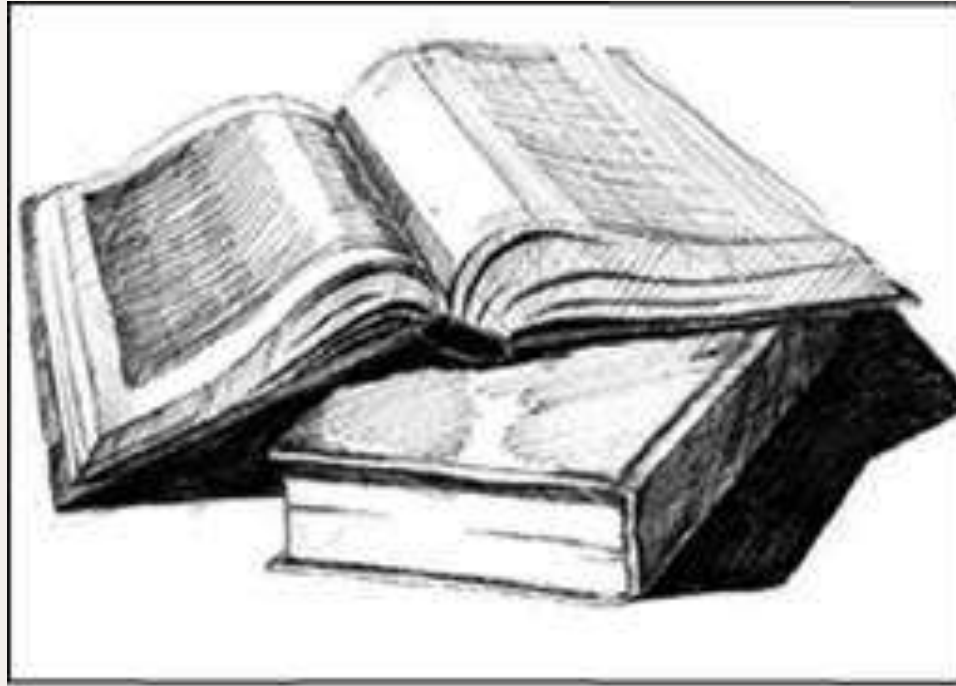
Намалюйте книжку, що лежить на столі, або картонну коробку, використовуючи закони перспективи.

Інструменти та матеріали: аркуш паперу, олівець, гумка, чорна гелева ручка.

План роботи

- На аркуші паперу скомпонуйте зображення.
- Порівняйте його пропорції загалом.
- Порівняйте пропорції різних частин зображення: довжину до висоти і ширини.
- Виправте помилки в побудові.
- З'ясуйте, де розміщена лінія горизонту.
- Уявіть лінії, які йдуть від граней вашої моделі в точки сходу на лінії горизонту, спробуйте їх відтворити.
- З'ясуйте, який бік зображення здається більшим: той, що ближче до вас, чи навпаки.
- Який нахил у ліній, що йдуть у точки сходу?
- Чи не змінюється нахил ліній залежно від того, стоїте ви чи сидите? Відтворіть саме той нахил, який бачите у своїй моделі.

Зразок роботи

Зворотній зв'язок

1. Human
2. E-mail: zhannaandreeva95@ukr.net
3. Viber: 0984971546